

بررسی اصول پایداری اجتماعی در معماری خانه سنتی* (نمونه موردی: خانه تدین، شهر سمنان)

سمیرا ابراهیمزاده^۱، مجتبی رضازاده اردبیلی^{۲*}

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری، دانشکده هنر و معماری دانشگاه آزاد واحد تهران جنوب، تهران.
(S.ebrahimzade27@gmail.com)

۲- دانشیار دانشکده معماری، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، تهران.
(d.mojtaba.ra@gmail.com)

چکیده

در دهه‌های پایانی قرن بیستم و شروع قرن بیست و یکم، پایداری به عنوان یکی از مباحث مطرح در کلیه عرصه‌ها، به ویژه در عرصه فضاهای شهری و معماری مطرح بوده است. این موضوع می‌تواند از طریق سه مولفه اقتصادی، زیست محیطی و اجتماعی در کنار یکدیگر به تعادل برسد. وجه اقتصادی معمولاً به انگیزه‌ی مالی و انتفاعی توسط سرمایه گذاران رعایت می‌گردد و حتی گاهی در آن افراط می‌شود. مسائل زیست محیطی نیز به فراخور هر جامعه برای خود ضوابطی دارد و مورد توجه واقع می‌شود، اما آنچه مغفول می‌ماند وجه اجتماعی توسعه پایدار است. تغییراتی که برای به بار نشستن آینده پایدار ضروری است، همواره قید و بند فرهنگ اجتماعی هر جامعه می‌باشد و لازمه آن تغییر و باز بینی الگوها و ارزش‌های اجتماعی است و این پژوهش با این فرضیه که با بررسی در گنجینه‌های غنی معماری پایدار گذشته بتوان الگوهای برجسته‌شان را در طراحی جدید به کار برد می‌پردازد. بر اساس هدف این پژوهش جز دسته‌ی کاربردی توسعه‌ای است و دارای ماهیت کیفی می‌باشد. شیوه‌ی گردآوری اطلاعات آن کتابخانه‌ای و روش انجام پژوهش کیفی با استفاده از تحلیل نمونه‌های موجود سعی در شناخت اصول پایداری اجتماعی در خانه‌های سنتی سمنان نموده تا با الهام از آن‌ها راهکارهای طراحی معماری برای خانه‌های امروزی ارائه دهد.

واژه‌های کلیدی: سمنان، پایداری اجتماعی، خانه سنتی

۱- مقدمه

تغییراتی که برای به بار نشستن آینده پایدار ضروری است، همواره قید و بند فرهنگ اجتماعی هر جامعه می‌باشد و لازمه آن تغییر و بازبینی الگوها و ارزش‌های اجتماعی ناهمسان و نیز احیا باورها، سنت‌ها و الگوهای است که در بستر تاریخی جامعه رشد نموده و موافق و منطبق با تفکر پایداری می‌باشد. خانه سنتی سمنان یک نمونه‌ی، بسیار مهم در معماری است که بی شک می‌توان به وضوح در گذشته توجه و تلاش در جهت پایداری سازی آن را مشاهده کرد. این در صورتی است که امروزه به دلیل مصرفی شدن جوامع و بعضاً کپی بدون معنای معماری غربی؛ متأسفانه شاهد این هستیم که جامعه و خانه ایرانی به طبع

---

* این مقاله برگرفته از بخشی از رساله کارشناسی ارشد سمیرا ابراهیمزاده به راهنمایی دکتر مجتبی رضازاده اردبیلی تحت عنوان "مجتمع پذیرایی تفریحی و فرهنگی سمنان با رویکرد معماری سنتی" است که در شهریور ماه ۱۳۹۵ در دانشکده هنر و معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب از آن دفاع شده است.